

Zadeva C-218/24

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

21. marec 2024

Predložitveno sodišče:

Juzgado de lo Mercantil nº 4 de Madrid (gospodarsko sodišče št. 4 v Madridu, Španija)

Datum predložitvene odločbe:

8. marec 2024

Tožeča stranka:

Felicísima

Tožena stranka:

Iberia Líneas Aéreas de España, Sociedad Anónima Operadora,
Sociedad Unipersonal

Predmet postopka v glavni stvari

„Montrealska konvencija – Prtljaga – Hišne živali“

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Člen 267 PDEU – Odgovornost prevoznika za izgubo oddane prtljage – Opredelitev pojma ‚prtljaga‘ – Določitev omejitve odškodnine“

Vprašanje za predhodno odločanje

Ali je treba člen 17(2) Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, ki je bila sklenjena 28. maja 1999 v Montrealu in jo je Evropska skupnost podpisala 9. decembra 1999, v njenem imenu pa je bila sprejeta s Sklepom Sveta št. 2001/539/ES z dne 5. aprila 2001, v povezavi s členom 22(2) te

konvencije razlagati tako, da hišne živali izključuje iz uporabe izraza „prtljaga“, oddana ali neoddana?

Navedene določbe prava Unije

PDEU: člena 13 in 267.

Sklep Sveta 2001/539 z dne 5. aprila 2001 o sklenitvi Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija) s strani Evropske skupnosti

Poslovnik Sodišča

Sodbe Sodišča Evropske unije C-344/04 (točka 36); C-549/07 (točka 28); C-63/09 (točka 17); C-532/18 (točka 29), in C-86/19 (izrek)

Navedene določbe nacionalnega prava

Código Civil (civilni zakonik): člen 333a(1)

Ley 17/2021, de 15 de diciembre, de modificación del Código Civil, la Ley Hipotecaria y la Ley de Enjuiciamiento Civil, sobre el régimen jurídico de los animales (zakon 17/2021 z dne 15. decembra 2021 o spremembi civilnega zakonika, zakona o hipotekah in zakona o civilnem postopku v zvezi s pravno ureditvijo za živali)

Ley 7/2023, de 28 de marzo, de protección de los derechos y el bienestar de los animales (zakon 7/2023 z dne 28. marca 2023 o varstvu pravic in dobrobiti živali)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka in njena mati sta solastnici psice.
- 2 Tožeča stranka je kupila letalske vozovnice za prevoz dne 22. oktobra 2019 iz Buenos Airesa (Argentina) v Barcelono (Španija) (leta IB6856 in IB800) s prihodom v Barcelono 23. oktobra 2019.
- 3 Psica je morala zaradi svoje velikosti in teže potovati v prtljažnem prostoru letala, v standardiziranem posebnem transportnem boksu. Tožeča stranka je oddala transportni boks s psico, da bi jo prepeljali v prtljažni prostor zrakoplova, pri čemer pa ni podala posebne izjave o interesu.
- 4 Psica je ušla iz transportnega boksa, tekala je okoli zrakoplova in letalski prevoznik je ni prevzel.

- 5 Pri Juzgado Decano de Madrid (dekansko sodišče v Madridu, Španija) je bila 22. oktobra 2021 vložena tožba, ki je bila 5. septembra 2022 sprejeta v obravnavo.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 6 Tožeča stranka zahteva odškodnino v višini 5.000 EUR za nepremoženjsko škodo zaradi izgube psice na letališču Ezeiza-Buenos Aires (Argentina) 22. oktobra 2019 v okviru letalskega prevoza Buenos Aires-Barcelona.
- 7 Tožena stranka pripoznava izgubo psice in pravico tožeče stranke do odškodnine, vendar v okviru omejitve, določene v členu 22(2) Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz, ki je bila sklenjena 28. maja 1999 v Montrealu (v nadaljevanju: Montrealska konvencija).
- 8 Sodišče se sprašuje, ali izraz „oddana prtljaga“ izključuje hišne živali, ki potujejo s potniki, in v povezavi s tem o uporabi omejitve odškodnine iz člena 22(2) za primere uničenja, izgube, škode ali zamude za hišne živali.

Kratka predstavitev utemeljitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 9 Postavlja se vprašanje, ali je treba člen 17(2) Montrealske konvencije v povezavi s členom 22(2) te konvencije razlagati tako, da hišne živali izključuje iz uporabe izraza „prtljaga“, oddana ali neoddana.
- 10 V Montrealski konvenciji pojem „prtljaga“, ki je v slovarju Real Academia Española (španska kraljeva akademija) opredeljen kot „vse stvari, ki se nesejo na potovanje“, ni opredeljen.
- 11 S sodbami Sodišča Evropske unije, s katerimi je bil razložen člen 17(2) Montrealske konvencije v povezavi s členom 22(2) te konvencije, je bil opredeljen v primerih, v katerih je prtljaga vključevala le „skupek stvari“. V zvezi s tem sodbi Sodišča z dne 9. julija 2020, zadeva C-86/19, in z dne 6. maja 2010, zadeva C-63/09.
- 12 Živali pa so živa bitja. Člen 13 PDEU jih opredeljuje kot „čuteča bitja“.
- 13 V členu 333a(1) španskega civilnega zakonika so živali opredeljene kot „živa in čuteča bitja“, za katere se pravna ureditev za premoženje in stvari uporablja le, če je v skladu z njihovo naravo ali določbami, ki se nanašajo na njihovo zaščito.
- 14 V odstavku II preambule zakona 17/2021 je navedeno, da „poleg trditve iz sedanjega člena 333, v skladu s katerim ‚se vse stvari, ki so ali bi lahko bile predmet prilastitve, štejejo za premičnine ali nepremičnine‘, je pojasnjeno, da so živali čuteča živa bitja, kar ne izključuje, da se v nekaterih pogledih podredno uporablja pravna ureditev za premoženje ali stvari. Tako za živali le delno velja pravna ureditev za blago ali stvari, kadar ni pravil, ki bi urejala pravna razmerja, v katera bi lahko bile vključene živali, in kadar je zadevna pravna ureditev za blago

združljiva z njihovo naravo čutečih živih bitij in z vsemi določbami za njihovo zaščito. V naši družbi so živali na splošno lahko predmet prilastitve in trgovanja. Ne glede na to pa je v razmerju med osebo in živaljo (naj bo hišna, prostoživeča ali divja) potrebna občutljivost, tako da je treba pravice in možnosti v zvezi z živalmi izvajati ob upoštevanju dobrobiti in zaščite živali, pri čemer se je treba izogibati slabemu ravnanju, zapustitvi in povzročitvi krute ali nepotrebne smrti.“

- 15 V odstavku I preambule zakona 7/2023 o varstvu pravic in dobrobiti živali je navedeno naslednje: „pojem ‚dobrobit živali‘, ki ga Svetovna organizacija za zdravje živali opredeljuje kot ‚fizično in duševno stanje živali glede na pogoje, v katerih živi in umre‘, je prevzet v številne nacionalne in mednarodne predpise; tako je v zgoraj navedenem členu 13 Pogodbe o delovanju Evropske unije navedeno, da je treba upoštevati dejstvo, da so živali čuteča bitja ‚pri oblikovanju in izvajanju politik Unije na področju kmetijstva, ribištva, prometa, notranjega trga, raziskav in tehnološkega razvoja ter vesolja ...‘, civilni zakonik pa določa obveznost za lastnika, oskrbnika ali imetnika katere koli druge pravice v zvezi z živaljo, da uveljavlja svoje pravice v zvezi z živaljo in svoje dolžnosti skrbi ob upoštevanju lastnosti čutečega bitja in njegove dobrobiti v skladu z značilnostmi vsake vrste in omejitvami, ki jih ta določa, ter drugimi veljavnimi pravili“.
- 16 Poleg tega je bilo zaradi narave živali kot čutečih bitij na ravni Evropske unije sprejetih več predpisov za njihovo zaščito. Tako je bila v okviru Evropske konvencije za zaščito rejnih živali sprejeta Direktiva Sveta 98/58/ES z dne 20. julija 1998 o zaščiti rejnih živali. V okviru Evropske konvencije o zaščiti živali za zakol je bila sprejeta Direktiva Sveta 93/119/ES z dne 22. decembra 1993 o zaščiti živali pri zakolu ali usmrtitvi. V okviru Evropske konvencije za zaščito vretenčarjev, ki se uporabljajo v poskusne in druge znanstvene namene, je bila sprejeta Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene.
- 17 Na mednarodni ravni so Mednarodna liga za pravice živali in povezane nacionalne lige po 30. sestanku o pravicah živali v Londonu od 21. do 23. septembra 1977 sprejele Svetovno deklaracijo o pravicah živali. Deklaracijo, ki so jo 15. oktobra 1978 razglasili Mednarodna liga, nacionalne lige in z njimi povezane fizične osebe, je potrdila Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), pozneje pa Organizacija Združenih narodov (OZN).
- 18 To, da so živali čuteča živa bitja, pomeni, da jih z njihovimi lastniki povezujejo čustvene vezi, in upravičuje, da njihova izguba povzroči psihično prizadetost, ki je na splošno ni mogoče izenačiti s psihično prizadetostjo, ki jo povzroči izguba skupka stvari, tako da predložitveno sodišče meni, da omejitve odškodnine prav tako ni mogoče izenačiti.
- 19 Psihične prizadetosti zaradi te izgube pa ni mogoče preprečiti s „posebno izjavo o interesu“, ker se ta izjava nanaša na materialno vrednost premoženja. V Montrealski konvenciji ni pojma „posebna izjava o interesu“, vendar se o njegovi

omejitvi na materialno vrednost vsebine prtljage sklepa na podlagi tega, da lahko prevoznik dokaže, da je prijavljeni znesek „večji od dejanskega interesa potnika za dostavo v namembni kraj“ (člen 22(2), drugi pododstavek, Montrealske konvencije). Zdi se, da je sklicevanje na „dejanski interes“ stvarna vrednost blaga, ne glede na to, ali je ta materialna vrednost tržna ali drugačna. Po drugi strani za posebno izjavo o interesu prav tako veljajo omejitve odškodnine, zato letalske družbe ob predložitvi izjave ustrezno preverijo vsebino prtljage.

- 20 V tretji uvodni izjavi preambule Montrealske konvencije države pogodbenice priznavajo „pomen[...] zagotavljanja varstva interesov potrošnikov v mednarodnem letalskem prevozu in potrebe po pravični odškodnini, ki temelji na načelu povrnitve v prejšnje stanje“, njen namen pa je tudi „doseganje pravičnega ravnotežja interesov“. Po mnenju predložitvenega sodišča bi bila lahko odškodnina, ki temelji na pravni ureditvi, ki izgubo čutečega živega bitja izenačuje z izgubo skupka stvari, nepravilna.

Iz vseh navedenih razlogov sodišče dvomi o vključitvi hišnih živali v izraz „prtljaga“, oddana ali neoddana, iz člena 17(2) Montrealske konvencije, in v povezavi s tem o uporabi omejitve odškodnine iz člena 22(2) te konvencije v sporu o glavni stvari.